

11ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΠΑΛ. (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ) 28239
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Η Ελλάδα και ο κόσμος

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η «περηφάνια» του Έλληνα

A1.

Τα πρόσωπα είναι οι επιβάτες μιας πτήσης που επιστρέφοντας από διακοπές στην Ταϊλάνδη και Κίνα θα διανυκτέρευαν λόγω βλάβης στο αεροδρόμιο ασιατικής πρωτεύουσας. Τα γεγονότα και οι καταστάσεις είναι η αγενής συμπεριφορά και η αρπακτική τάση πολλών συμπατριωτών μας στο ντόπιο προσωπικό και η ντροπή του συντάκτη για όλα αυτά.

A2α.

Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται για την αυτούσια μεταφορά των λεγομένων και για να προσδώσουν ειρωνικό τόνο στον λόγο, παρουσιάζοντας την αγενή και αρπακτική τάση πολλών Ελλήνων ταξιδιωτών, που εκθέτει τη χώρα μας διεθνώς.

(«Γιώργοο, εδώ έλα. Please, my husband... seat with me! You, there!»)

(«Τρέξε, παιδάκι μου, να πιάσεις τις καρέκλες προτού τις προφτάσουν οι Γερμαναράδες!»),

(«Πάρε και άλλα, βάλ' τα στην τσάντα σου τώρα που δεν βλέπουν για να έχουμε και αργότερα να μην αγοράζουμε!»)

(«Πήγαινε φέρε πιτάκια σε όλους, γέμισε το πιάτο ως πάνω, άντε γρήγορα, γιατί θα τα φάνε όλα οι χοντρέλες από την Αμερική, τις βλέπω εγώ που γυαλίζει το μάτι τους για φαγητό»).

A2β.

Οι ερωτήσεις χρησιμοποιούνται για αμεσότητα, να προσδώσουν την αίσθηση του διαλόγου στον αναγνώστη και για να δώσουν έμφαση στη θέση του συγγραφέα πως η επικράτηση ακραίων κομμάτων ήταν κάτι αναμενόμενο.

Το θαυμαστικό δείχνει έκπληξη, ειρωνεία και απορία που θεωρούσαν οι περισσότεροι Έλληνες πως η επικράτηση ακραίων κομμάτων δεν ήταν κάτι αναμενόμενο.

A3.

Τίτλος: Αναγκαίες σήμερα οι Διαπολιτισμικές Ικανότητες

Εγώ με την οικογένειά μου επιστρέφοντας από διακοπές διανυκτερεύσαμε λόγω βλάβης σε αεροδρόμιο ασιατικής πρωτεύουσας. Η αγενής συμπεριφορά και η αρπακτική τάση πολλών συμπατριωτών μας στο ντόπιο προσωπικό με προβληματίσαν.

Και όμως άλλη θα έπρεπε να είναι συμπεριφορά των ανθρώπων στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας όπου επιθυμούν να συνυπάρχουν αρμονικά. Αρχικά απαιτείται αποδοχή της εξωτερικής εμφάνισης όλων χωρίς υποτίμηση για το χρώμα τους ή τα κιά τους. Σεβασμός στα πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους. Από τη μία μεριά, έχουμε πλέον συνηθίσει να αλληλεπιδρούμε με άτομα από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, αλλά υπάρχει ακόμη δρόμος μέχρι να αναπτυχθεί η κατανόηση που είναι τόσο αναγκαία. Ο κόσμος στον οποίο ζούμε είναι πολύ μεγαλύτερος από τη γωνιά της γης στην οποία βρισκόμαστε. Γι' αυτό είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι υπάρχουν πολιτισμοί διαφορετικοί από τον δικό μας, αλλά σε καμία περίπτωση υποδεέστεροι.

Απαιτείται να είμαστε ευέλικτοι και προσαρμοστικοί σε όλες τις κοινωνικές μας αλληλεπιδράσεις, ειδικά αν αυτές πραγματοποιούνται σε ένα διαπολιτισμικό περιβάλλον. Ακόμη να καλλιεργήσουμε την ενσυναίσθηση, δηλαδή να βάζουμε τον εαυτό μας στη θέση του άλλου, να προσέχουμε τη συμπεριφορά μας και να συνειδητοποιήσουμε τη μοναδικότητα του κάθε ανθρώπου με αποφυγή αξιολογικών συγκρίσεων. Να γίνει αντιληπτό ότι η αρμονική συνύπαρξη συμβάλλει στην πρόοδο. Όσο χρειάζεται να κατανοήσουμε και να εκτιμήσουμε τις μεταξύ μας διαφορές, άλλο τόσο να προσπαθήσουμε και να βρούμε τα κοινά που μας ενώνουν.

Συμπερασματικά ο κόσμος πλέον έχει γίνει μικρότερος λόγω των ευκολότερων πλέον διεθνών ταξιδιών και είναι αναγκαίο οι διαφορετικοί πολιτισμοί να μπορούν να συνυπάρξουν αρμονικά. (250 λέξεις)

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Αργύρης Εφταλώτης (1849-1923)
[Ο Τραμουντάνας]

B. 1

Ο Τραμουντάνας είναι ηλικιωμένος αλλά καλοστεκούμενος («Σιδερένιο κορμί ο ... κοκκαλιασμένη ψυχή».) Ήταν ταξιδευτής. Λόγω μετανάστευσης έφυγε από το νησί του, αλλά μοναδικός σκοπός του ξενιτεμένου είναι η επιστροφή. Πήγε στην αφιλόξενη και κρύα Βρετανία χωρίς αγαπημένα πρόσωπα. Το εμπορικό του δαιμόνιο ήταν μεγάλο, όπως πολλών συμπατριωτών του και κατέληξε εκεί («Τι τον έρριξε ... δε βρίσκεται» «τι τον πέταξε σε ... μυστήριο», «Είναι, λέει, το «επιχειρηματικό» ... ρίχνει όξω κι όξω»). Η υπόθεση αναφέρει ότι τις τελευταίες του στιγμές μιλούσε σε ξένους ανθρώπους ελληνικά που δεν τα καταλάβαιναν.

B. 2α .

Το είδος του αφηγητή είναι ετεροδιηγητικός, γιατί αφηγείται κάτι στο οποίο δεν συμμετέχει ο ίδιος. Η αφήγηση είναι με μηδενική εστίαση, αφού πρόκειται για αφήγηση χωρίς συγκεκριμένη οπτική γωνία από έναν παντογνώστη αφηγητή, που γνωρίζει τα πάντα για τα πρόσωπα της αφήγησης, ακόμα και τις πιο μύχιες σκέψεις τους. Πρόκειται για έναν αφηγητή - Θεό που βλέπει τον κόσμο από παντού, όχι από ένα συγκεκριμένο σημείο, και επομένως η απόλυτη γνώση του ισοδυναμεί με έλλειψη συγκεκριμένης οπτικής γωνίας (εστίαση μηδέν).

B. 2β.

Περιγραφή: Σιδερένιο κορμί ο γέρος ο Τραμουτάνας και κοκκαλιασμένη ψυχή.

Με τη βοήθεια της περιγραφής :

- ✓ καθυστερεί η εξέλιξη των γεγονότων,
- ✓ γίνεται ανάλυση της ψυχολογίας και πιο ξεκάθαροι οι ήρωες του διηγήματος.

Αφήγηση: «Είναι, λέει, το «επιχειρηματικό» της Ρωμαϊκής της φυλής και τους σκουντάει, τους ρίχνει όξω κι όξω, ως τον άγιο Φραγκίσκο τους φέρνει, ως την Πολυνησία τους ξεβράζει, άλλους λουκούμια να πουλούν, άλλους φορτία να σηκώνουν, άλλους άλλα βάσανα να τραβάνε, και τέλος να ροφιούνται από το παντοδύναμο τ' αγγλοσαξονικό το θειρό και να χάνονται».

Η αφήγηση έχει σκοπό να εξιστορήσει κάποια γεγονότα τα οποία δεν είναι στάσιμα, αλλά η ροή τους είναι συνεχής.

B3.

Ο ήρωας έζησε σε χώρες μακριά από την πατρίδα του. Λόγω μετανάστευσης έφυγε μακριά από το νησί του, αλλά μοναδικός σκοπός του ξενιτεμένου είναι η επιστροφή. Πήγε στην αφιλόξενη και κρύα Βρετανία χωρίς αγαπημένα πρόσωπα. Το εμπορικό του δαιμόνιο ήταν μεγάλο, όπως πολλών συμπατριωτών του και κατέληξε εκεί. Στην ξενιτειά ένιωθε ολομόναχος, γιατί τα μέρη εκείνα ήταν χώρες θεοσκότεινες και ψυχρές, ξένες, που δεν υπάρχει ψυχή να σε συμπονέσει. Δεν έχει συγγενικό δεσμό με κάποιον και του λείπει η οικογένειά του, αφού μάλιστα δεν δημιούργησε δική του. Δηλαδή στις χώρες εκείνες δεν είχε έναν δικό του άνθρωπο, για να επικοινωνήσει. Η πολυκοσμία δεν κάλυπτε την μοναξιά του. Αντίθετα τη μεγάλωνε. Η υπόθεση αναφέρει ότι τις τελευταίες του στιγμές μιλούσε σε ξένους ανθρώπους ελληνικά που δεν τα καταλάβαιναν.

Τον λυπήθηκα πολύ και σκέφτηκα πως η ξενιτειά αποτελεί διαχρονικά την κατάρα της ελληνικής φυλής. Πάντοτε οι Έλληνες ήταν ταξιδευτές και μετανάστες.

(150 λέξεις)